

Aggódok Deák Gáborért

Igen, aggódok Deák Gáborért.

Deák Gábor államtitkár, az új Állami Ifjúsági és Sporthivatal vezetője csütörtökön este fél 10-től, a *Hírhíttér* vendégeként a Magyar Televízió első számú személyiségével beszélgetett. Ezen idő — egy óra — alatt szemmel láthatóan teljesen meghódította azt a *Vitray Tamást*, aki köztünk (és finoman szólva van olyan régi, dörszölt motoros, hogy ambiciózus fiatalemberek szép és lelkes indítószólamai aligha veszik le csak úgy a lábáról.

Deák Gábor a Hírhíttérben nagyrészt a mexikói világbajnokság magyar kudarcáról beszélt, az én értelmezésemben ennek ürügyén egészen másról. A titkolózásnak, a nyíltság szinte teljes hiányának (szépités nélkül ezt hazudozásnak nevezik) egyszer és mindenkorra történő felszámolásáról. Arról, hogy a sport és az ifjúság tisztaságának vagy tisztatlanságának ügye végső soron egy és ugyanaz. Hogy a futball-világbajnokságon történtek körül, sajnos, még csak titkok sincsenek.

Deák Gábor szerény volt és magabiztos, felkészült és a közvélemény előtt meglehetősen intelligenciával (mert egyszerre okos és közérthetően, embertömegeket becsülően és morális felelősségtudattal) megszólaló em-

ber benyomását keltette. Vitraynak nemcsak partnere volt; élvezetszámba ment megfigyelni, hogyan kerülnek mindjobban egymás személységének hatása alá, s ebből a rendkívül esztétikus, mert mélyen emberséges párbajból egy emlékezetes tévés beszélgetés kerekedett Vitray esetében föltehetően már az ikszedik számú, ám Deák Gábor aligha csak a vitán felüli legjobb magyar tévériporterre gyakorolhatótt mely benyomást.

Deák Gábor különben az említettekén kívül még na-

Ma a kettes csatornán

A szegedi körzeti stúdió műsora

Ma, kedden este fél 7 órakor ismét jelentkezik a televízió kettes csatornáján a szegedi körzeti stúdió adása. A műsor — amelyet Tandí Lajos szerkesztett — beszámol a Bécsben, ezekben a napokban zajló hungarológiai konferenciáról, amelyre szegedi tudósok is meghívást kaptak. Világhírű rákkutatók is megszólalnak az adásban, valamint a biológiai vándorgyűlés munkájáról is tudósítanak a műsor készítői. A szegedi stúdió munkatársai öt vol-

gyon sok mindenről beszélt, *Nyilasival* kapcsolatban például fölolvasta az FTC és az Austria Wien közötti szerződés legfontosabb vonatkozó részletét, a fiatalokkal való foglalkozás legelső helyén a lakáskérdést és a szociális gondokat említette, tisztátalan sportügyekben pedig a legvégső határokig elmenni képes elszántságot emlegette, nem fenyegetőzve ugyan, de az igazi homo moralis megéjtő eltökéltségével.

Aggódok Deák Gáborért.
Domonkos László

Az iskoláról és az ő feladatairól

Most pedig a vitáról. Helyszüke miatt nézve el a listét olvasó, ha jegyzeteim (önkéntesen) válogatott passzusaival hozakodom elő, ahogyan kronológiusan papírra kerültek: hátha a maguk ziláltságában képesek visszaadni a hallgató benyomásait. Az első kérdés *magáról a vitáról*, annak természetéről hangzott el. Hogy tudniillik ma már nyitott légkör fogadja (Gáspár L.) illetve hogy a felülről indított reformok helyett egyszerre építkezünk felülről-alulról. Más. Eddig a társadalom igényei nem fogalmazódtak meg *differentiáltan* az oktatással szemben. Jelenleg van két kidolgozott, autonóm elméleti koncepciónk, Nagy József és Gáspár Lászlóé. Az iskola feladatait boncolják. Három eltérő pedagógiai koncepció (!) képviselői ülnek itt, mind demokratikus iskolát akarnak, ahol az iskola bárki számára hozzáférhető. E koncepciók elemei: tanítás, termelés-gazdálkodás, közügyek intézése, szabadidő. Gáspár László a tanításra közvetlenül fordítható időt venné kurtábbra, így három-négy órát a *termelésben vennének részt* a gyerekek, a szabad időt pedig szintén az iskola szervezésében könyvtárakban, önművelő órákon, sportpályákon tölthetnék. Az elmélet őse *Makarenko*, de inkább csak közvetítő láncszem. A rádióvita mindenekelőtt a termelő munka helyét kérdőjelezte meg az iskolában. Nagy József le-
szögezte, alapvető funkció az oktatás, s a gyerek egész személyiségfejlesztését az iskola nem vállalhatja magára. Súlypontokat kellene kijelölni az oktatásban, hogy például tanuljanak meg a diákok jól olvasni. Jelenleg ugyanis az „abba-hagyó szemlélet” érvényesül: elkezdünk valamit tanítani, aztán abbahagyjuk anélkül, hogy mindenki teljesen el-

lak a hét végén Békéscsabán megrendezett agrárfelkészítő találkozó és a szolgálatban dolgozó fiatalok országos találkozájának szegedi programjairól is beszámolnak. A nézők meg tudhatják, hogy tanítóképzés indul Békéscsabán, valamint a hét végén Makón megrendezett autócross-verseny néhány futamát is láthatják a képernyőn.

A nézők kérdéseiket délután 5 órától az adás végéig — fél 8 óráig — tehetik fel a 12-715-ös telefonszámon.

sajátítaná. Nem azt mondjuk a pedagógusnak, mit csináljon, hanem hogy a nyolcadik osztály végére *mit érjen el* a gyerekekkel. Így fámadhat csak igényük az újításra, s keresni is fogják majd a hatékonyabb megoldásokat. Ma még tudniillik témáról témára haladnak, aztán a tanulók *elfelejtik* az anyag egy részét, ami még nem lenne baj, csak hogy a lényeges dolgokat is elfelejtik, s ez már hiba.

Lukács Péter (jobbek között) a szabadidő-szervezéshez szükséges új formák, csatornák, intézmények létrehozását sürgette: egyfajta „piaci elképzelést” vázolt fel. Újabb kérdés (már a vége felé): *kié a gyerek?* Az iskoláé? Az államé? A szülőé? A többféle válaszból egy: a gyerek önmagáé is, dönthessen hát maga is sorsáról. Satöbbi.

Hát, körülbelül ezeket sikerült lejegyeznem, messze a teljesség igénye nélkül; inkább informatív céllal adnám most közre. Mivel lehet vitatni, sőt, Kellene. Mindazonáltal sajnáltam, hogy a rádióújságban is megadott, szóban is hangoztatott *helyszíni telefonok* némák maradtak. Pedig jó lett volna ha megszólalnak — a közvetlenül érintettek is. Szülők, gyerekek.

N. I.

Magyar irodalmi központ Finnországban

Magyar irodalmi központ nyílt a finnországi *Poriban*, a *Satakunta* megyei könyvtárban. A vásárlásokból, valamint magyar és finn intézmények és magán személyek, így például, *Kustaa Viikuna*, akadémikus, magyar vonatkozású hagyatékából kialakult gyűjteményben 1700 kötet van.

A vaskohászatban

Izotópos vizsgálatok

A Magyar Tudományos Akadémia izotóptintézetének munkatársai tudományos módszerekkel átfogó vizsgálatokat végeznek a vaskohászati üzemekben. Az izotópos nyomjelzés módszerével feltárják a kohászati berendezésekben lejátszódó technológiai folyamatok törvényszerűségeit, és ennek alapján javaslatokat tesznek a termelékenységét növelő, valamint a gyártmányok minőségét javító intézkedésekre.

Az izotóptintézet technológiai osztályának szakemberei most fejezték be egyik, több évig tartó vizsgálatorozatukat a Dunai Vasműben. Itt a vasmű mérnökeivel együttműködve azt vizsgálták, hogy lehetséges-e a jelenlegi két öntőgép teljesítményének a növelése, vagy pedig újabb berendezést kell a vállalatnak vásárolnia. Kiderült, hogy 50 százalékkal növelhető az öntőgépek teljesítménye.

Premier előtt

„Félszárnyú hívja Ezerszárnyút...”

Kedzetben volt *A félszárnyú tünderek völgye* című rádiójáték. (1983-ban, parádés szereposztással: *Agárdi Gábor, Székelyi József, Moór Mariann, Kaló Flórián* meg a többiek hallható élvezettel komédiáztak a darabban.) A téma azonban tovább kísér — vagy inkább: kísértett —, s most már mesékönyvbe kíváncszott. (Az azonos című kézirát jelenleg már nyomdára vár a Móra Ferenc Könyvkiadónál.) S mikor 1985 tavaszán a Szegedi Nemzeti Színház fölkiáltta világot jelentő deszkáit egy gyermekdarabra, mint csak a félszárnyú tündérek mellett döntöttem.

Miért?

Kézenfekvő következtetés lenne: valaki azért dolgozza föl újra meg újra ugyanazt a témát, mert más ötlete nincs. Otlettömböm azonban, *sajnos hálástennek*, telidestele. Egyszerűen arról van szó, hogy a félszárnyú tündérek engem elbűvöltek, megigézték, megbabonáztak, elvarázsoltak. Úgy bizony! Verdestek bennem a félszárnyukkal, énekelni, táncolni, örülni, és — igen! — repülni akartak. Repülni — csak azertis! — újra! Mert hát a félszárnyú tündér éppúgy szenved a csonkaságától, akár egy félkarú ember. *Nota bene*: a mesetörvény szerint, ha ember ártott neki, csak ember által nyerhet gyógyulást a „szárnysegítész hirtelenítész” nevű szörnyűséges kórból. Aminthogy az üvegge vált királylányt is, ugye, csak a szerelmese...

Óhó, álljon meg a menet, még a végén kifecsegem az egész sztorit (ami persze sok vonatkozásban más már, mint eredetileg, a rádiójátékban). Legyen elég annyi, hogy korszerű, a mai világválóság légpárnáin lebegő gyerekdarabot kellett írnom, az én bábajos félszárnyúim nem adták alább. A Jóság és a Gonoszság, a Világosság és a Sötétség, az Igazság és a Hazugság örök párharcába jöjpar új, mai motívum is bekezdéskedett. Az ember-szabású tündérek és tündérszabású emberek (akármilyen hihetetlen, de itt bizony minden tündérnek van emberikre!), a géplelkű hatalmasságok és bábjaik mellett például megjelenik a tisztalélkű, tudományát a háború szolgálatába állítani nem hajlandó tudós figurája is: Nagykópé Haspók, a vidám

Korom Mihály emlékezete

Hetvenöt esztendővel ezelőtt, 1911-ben született Korom Mihály, helyi munkásmozgalom-történetünk egyik jelentős személyisége. Munkáscsaládból származott. Apja lakatossegéd, akit 1914-ben behívtak katonának. A frontról soha többé nem tért vissza. A nehéz anyagi körülmények között apa nélkül maradt gyermekekét édesanyjuk egyedül nevelte tovább. Az alig tizenhét éves Korom Mihály a fővárosba ment munkát keresni. Az árvaság, a nélkülözés, a nyomor, a proletársors érlelődő tudata szükségképpen vezette el a keserves élettapasztalatokat máris bőven gyűjtő fiatal embert a szebb jövőért küzdő munkásmozgalom harcosai közé.

A fővárosban szoros kapcsolatba került a kommunista ifjúságokkal. Részt vett szemináriumokon, és bekapcsolódott a Vörös Segély munkájába. Tagja lett a MEMOSZ-nak (Magyarországi Építőmunkások Országos Szövetsége), és Rosner Jenő javaslatára még ugyanezen évben visszatért Szegedre, immár konkrét mozgalmi megbízatással. Feladata az illegális sajtótermékek terjesztése volt.

1930 eseményekben gazdag esztendő volt Korom Mihály életében. Rosner felhívta Budapestre, ahonnan rövidesen elindult Ausztriába, hogy részt vegyen a KIMSZ II. kongresszusán. A delegáltak — korántsem minden kockázat nélkül — az éjszaka lepte alatt, gyalog lépték át az osztrák határt. A magyar ifjúkommunisták kongresszusának helye — amint azt az egyik résztvevő írja visszaemlékezéseiben — „kis turistaszálló és korecsma a Stájer-hegységben. A bérleje elvtárs, az osztrák kommunista párt tagja. Az alsó helyiségekbe néha betéved egy-egy turista. Fent, a padláson folyik a KIMSZ II. kongresszusa. Csendesen kell beszélni, nehogy valami lehallatszon. Nem könnyű dolog, mert hiszen több mint harmincan vagyunk, és mindenkinek hallania kell az előadót.”

Korom Mihály egyébként ez idő tájt egyre otthono-

náltak tudunk hasonló típusú „igaz történeteket” is...!

Hamarosan — szeptember 6-án, délelőtt 10 órakor — felgördül a függöny a Kis-színházban. A szerző azt teszi, mint ilyenkor a szerzők általában: izgul. És bízik a Csodában. Abban, hogy megtörténik... Hogy félszárnyú tündérei szerencsésen találkoznak a Gyerekközönség sugárzó-éltető, az író művét, a színész szerepét, a rendező rendezését alkotássá kiteljesítő Ezerszárnyú Fantáziájával. Legalábbis így gondolja a szerző:

Simai Mihály

sabban mozgott az illegális szervezőmunka majd minden területén. Gera Sándor letartóztatása után ő az egyetlen összekötő a Kommunista Magyarországi Pártjának fővárosi illetékeisével. 1932 tavaszán azonban már nyomában volt a rendőrség. A társadalmi rend felforgatására irányuló vétségért 1933. március 22-én az ítélőtábla 2 évi fegyházbüntetésre ítélte. 1935-ben történt szabadulását követően, állandó rendőri felügyelet alatt állt, s heti két alkalommal kellett jelentkeznie az illetékes belügyi szervnél. Így értelemszerűen megszakadtak illegális kapcsolatai, bár a Vörös Segély gyűjtésében továbbra is közreműködött.

A szovjet csapatok bevonulását követően immár legálisan kapcsolódhatott be a mozgalmi munkába. Először a városi polgárőrség, utóbb a rendőrség kötelékében tevékenykedett. A személyi kultusz azonban újabb megpróbáltatásokat jelentett számára. Koholt vádak alapján kizárták a pártból, és börtönbüntetésre sújtották „népellenes” cselekedetei miatt.

1956-ban elsőként között lépett be a párt védelmére szervezett fegyveres őrségbe. Rövidesen tagja lett az MSZMP-nek, 1957-ben pedig a munkásárság megszervezésében vállalt fontos szerepet. A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa 1958-ban rehabilitálta Korom Mihályt, majd 1974-ben — több mint négy évtizedes mozgalmi munkáját — a Szocialista Hazáért, Erdemrenddel méltányolta.

Az 1977-ben elhunyt Korom Mihály születésének 75. évfordulóján, a Horthy-korszak kommunista aktivistájára, a néphatalom nyílt szívű, őszinte hívére kegyelettel emlékezünk.

Kövér Lajos

Korom Mihály születésének 75. évfordulója alkalmából, a Szeged-Belvárosi temetőben lévő sírjával holnap, szerdán, délután fél 3 órakor koszorúzási ünnepséget rendez az MSZMP Szeged Városi Bizottsága és Szeged Megyei Város Tanácsa.

Már iskola van, de még mindig — szegedi fesztivál a nyári egyetemen lezajlott közoktatáspolitikai vita utóregéseit sugározta csütörtökön késődelután a Petőfi, *Tanakodó* címmel, egy teljes órán át. Nem volt sétagalopp, végig lényegi dolgokat frcangolt arról a napjainkban közkeletű kérdéssről, *milyen is legyen az iskola*. Hivatalosan tegnapról, tanévkezdettől lépett életbe az új oktatási törvény. Kell hát magyarázni a téma aktualitását?

„Szegedivé” a műsört nemcsak e fenti körülmény színezte. Hanem hogy három szakembernek, akik három koncepció képviselői (pontosabban kettő, de hát ez nem tűnt ki eléggé világosan, mitől harmadik az a bizonyos harmadik, mindenestre a műsorvezető *Mezei Károly* főváltva emlegette) tehát a háromnak egyike szegedi professzor. Nevezetesen *Nagy József*, a JATE nemrégiben kinevezett taneszközvezető tanára, aki nézetét más fórumokon is szellőztette eleget ahhoz, hogy a kicsit is tájékozott hallgató számára ne tűnjék teljesen szűzbeszédnek. Ami nem is ártott, mivelhogy — mondóm — a dolgoknak veleje, a téma sűreje került itt terítékre. Nagy József mellett *Gáspár László*, úgy is min, volt „tanyasi” tanító, jelenleg a pécsi egyetem tanára fejtette ki a maga, a szegedi professzoré-
tő meglehetősen elütő, de legalább távolságtartó nézetét — ez a két sarkpontja vált konkrétta, elhatárolhatóvá a vitának. Mig a harmadik fel, egy fiatal szociológus *Lukács Péter* inkább eme nézetekkel polemizálva mondta el a magáét — így tehát (e sok rója mindenestre ekképpen hallotta lakása kétségbeesztő delután) vételi viszonyai mellett) ami koncepció az övének tűnt, inkább kritikus hadállásokra emlékeztetett.